

[Poul Hansen (Kalundborg).]

indstilling, råber til himlen i sin ensidighed i bedømmelsen af en bestemt periode i vor historie. Den ser ganske bort fra fremgangen i produktion, fra de sociale og kulturelle fremskridt, fra selve det, man kunne kalde væksten og udviklingen i folkelivet. Når jeg har draget den frem, er det som et eksempel på foreteelser, der ikke er egnede til at styrke befolkningens tillid til forsvarret og dets mænd.

Der kunne nævnes andre eksempler. Et helt frisk eksempel er det angreb på general Gørtz, som oberstløjtnant Dall i Odense forleden dag følte sig foranlediget til at udsende alene på grundlag af nogle rygter om, hvem der kan tænkes at blive udnævnt til forsvarrets chef. Jeg finder for det første det fornærmelige angreb helt ubegrundet og utiladeligt, det er udtryk for en betænkelig indstilling hos oberstløjtnanten, men først og fremmest er det meget uheldigt at starte en sådan diskussion, oven i købet før lovforslaget er behandlet, endsige vedtaget af rigsdagen, det kan kun skade bestræbelserne for at føre den nye forsvarsordning ud i livet på en heldig måde. Jeg har iøvrigt læst de bemærkninger, den højtærede forsvarsminister har gjort om sagen i Nakskov i går, og jeg kan helt tilslutte mig disse bemærkninger, men jeg vil gerne føje en ting til. Vi havde i sommeren 1940 den situation her i landet, at man fra tysk, nazistisk side søgte efter støttepunkter i forsøget på at undergrave den lovlige danske regering. Der blev på det tidspunkt bl. a. udsendt en meget uheldig pjece, som kun kunne tjene til at give tyskerne en indirekte støtte. Om denne pjece har det i de sidste dage været påstået, at oberstløjtnant Dall var en af forfatterne. For at få det helt rigtige billede af denne mand ville det være godt at få oplyst, om påstanden har noget på sig. Jeg vil derfor gerne spørge den højtærede forsvarsminister, om han er i stand til at oplyse noget derom.

Jeg tror som sagt ikke, at de foreteelser af forskellig art, jeg her sidst har nævnt, kan tages som typiske, men de gør deres virkning blandt befolkningen. Befalingsmændene bør vide, at befolkningens øjne hviler på dem næsten lige så kritisk som på os herinde.

Det afgørende i denne forbindelse er, at der opnås den bedst mulige kontakt og forståelse mellem befalingsmændene og den øvrige befolkning. Befalingsmændene bør ikke leve i deres egen isolerede verden, men skaffe sig det bedst mulige kendskab til de forskellige befolkningsgruppers livsvilkår og tankesæt. Jeg tror også, det er en af forud-

sætningerne for, at deres arbejde med de indkaldte værnepligtige kan forløbe på en helt tilfredsstillende måde.

Jeg har ikke gjort disse bemærkninger ud fra nogen som helst trang til at moralisere, men fordi det ligger mig stærkt på sinde, at det arbejde, vi nu står midt i, også fuldføres på en heldig måde. Det har vi alle, både de partier, som skal stå bag ordningen, og de befalingsmænd, som skal arbejde med den, et medansvar for.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Harald Petersen: Da forsvarskommissionen for knap 4 år siden begyndte sine forhandlinger, var selve den samling af problemer, der skulle tages stilling til, nogenlunde givet på forhånd, i hvert fald i hovedtrækene. Udgangspunktet for enhver drøftelse af Danmarks forsvar er selvsagt forsvarrets tilpasning til den udenrigspolitik, som landets ansvarlige myndigheder har anlagt. I den arbejdsplan, jeg på kommissionens første møde i juni 1946 skitserede, var dette spørgsmål trukket i forgrunden. Dengang opererede man med De Forenede Nationer og de muligheder, som denne internationale organisation måtte have som freds- og sikkerhedspolitisk instrument. Men også de i De Forenede Nationers pagt indeholdte bestemmelser om mulighederne for et regionalt forsvarssamarbejde i tilknytning til problemet om Danmarks særlige strategiske stilling var medtaget under drøftelserne. Dette spørgsmål har som bekendt i de forløbne år fået stor aktualitet, først gennem drøftelserne om det skandinaviske forsvarsforbund og derefter om Danmarks endelige tilknytning til Atlantpagten.

I arbejdsplanen for 1946 var som følge af selve teksten i loven om forsvarskommissionens nedsættelse spørgsmålet om organisationen af forsvarrets øverste ledelse et af de fornemste, idet loven som bekendt udtrykkeligt fastslår, at der skal gøres indstilling til rigsdagen om dette forhold. Også spørgsmålet om forsvarrets forbindelse med den civile industri er fremdraget. Den 9. januar 1947 nedsatte jeg som minister et særligt udvalg til at behandle dette problem. Med udgangspunkt i dette udvalgs arbejde er der i det nu forelagte lovforslag bl. a. stillet forslag om oprettelse af det såkaldte forsvarsmaterielnævn. Problemerne om forsvarrets forbindelse med den civile forskning, rationalisering indenfor de forskellige værnsgrene gennem oprettelse af fælleskorps o. s. v. og en eventuelt ændret organisation af de under